

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Στρασβούργο/Βρυξέλλες, 19 Νοεμβρίου 2013

Συχνές Ερωτήσεις για το Erasmus+

(βλ. επίσης [IP/13/1110](#))

Τι είναι το Erasmus+;

Το Erasmus+ είναι το νέο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό για την περίοδο 2014-2020. Αντικαθιστά πολλά υφιστάμενα προγράμματα της ΕΕ που καλύπτουν όλους τους τομείς της εκπαίδευσης: το πρόγραμμα διά βίου μάθησης - Erasmus (τριτοβάθμια εκπαίδευση), Leonardo da Vinci (επαγγελματική εκπαίδευση), Comenius (σχολική εκπαίδευση), Grundtvig (εκπαίδευση ενηλίκων), «Νεολαία σε δράση» και πέντε διεθνή προγράμματα (Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink και το πρόγραμμα συνεργασίας με βιομηχανικές χώρες). Για πρώτη φορά, το Erasmus+ θα προσφέρει επίσης στήριξη της ΕΕ για τον αθλητισμό, ιδίως σε τοπικό επίπεδο.

Το Erasmus+ αυξάνει σημαντικά τη χρηματοδότηση της ΕΕ (+40%) για την ανάπτυξη των γνώσεων και των δεξιοτήτων, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη σημασία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για την ΕΕ και τις ατζέντες εθνικής πολιτικής. Σκοπός της είναι η τόνωση της προσωπικής εξέλιξης των πολιτών και η βελτίωση των επαγγελματικών τους προοπτικών.

Το νέο πρόγραμμα βασίζεται στην πείρα και την επιτυχία των υφιστάμενων προγραμμάτων, όπως του Erasmus, αλλά θα έχει ακόμη μεγαλύτερο αντίκτυπο. Βασίζεται στην υπόθεση ότι η επένδυση στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση είναι το κλειδί για την απελευθέρωση του δυναμικού των ατόμων, ανεξαρτήτως ηλικίας ή προέλευσης.

Τι είδους υποστήριξη θα παρέχει το Erasmus+;

Το Erasmus+ έχει ως στόχο την αύξηση της ποιότητας και της συνάφειας των προσόντων και των δεξιοτήτων. Τα δύο τρίτα της χρηματοδότησης θα αφορούν την παροχή επιδοτήσεων για περισσότερα από 4 εκατομμύρια άτομα, για να σπουδάσουν, να εκπαιδευτούν, να εργαστούν ή να προσφέρουν εθελοντική εργασία στο εξωτερικό κατά την περίοδο 2014-2020 (σε σύγκριση με 2,7 εκατ. το διάστημα 2007-2013). Η περίοδος διαμονής στο εξωτερικό μπορεί να κυμαίνεται από μερικές ημέρες έως ένα έτος.

Το Erasmus+ είναι ανοιχτό για σπουδαστές, διδάσκοντες, μαθητευόμενους, εθελοντές, διοργανωτές δραστηριοτήτων για νέους και άτομα που εργάζονται σε «φυτώρια» του αθλητισμού. Επιπλέον, θα παρέχει χρηματοδότηση για εταιρικές σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, οργανώσεων νέων, επιχειρήσεων, τοπικών και περιφερειακών αρχών και ΜΚΟ, καθώς και υποστήριξη για μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη, για τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης και για την προώθηση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχολησιμότητας.

Θα υπάρξει μεγαλύτερη υποστήριξη για πλατφόρμες πληροφορικής, όπως η e-twinning, για τη σύνδεση σχολείων και άλλων παρόχων μάθησης μέσω του διαδικτύου.

Το Erasmus+ θα συμβάλει στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης στον αθλητισμό, με την παροχή βοήθειας για την αντιμετώπιση διασυνοριακών απειλών, όπως οι στημένοι αγώνες και το ντόπινγκ. Θα υποστηρίξει επίσης διακρατικά σχέδια στα οποία συμμετέχουν αθλητικές οργανώσεις σε τοπικό επίπεδο, που προωθούν, για παράδειγμα, τη χρηστή διακυβέρνηση, την κοινωνική ένταξη, τη διπλή σταδιοδρομία και τη σωματική άσκηση για όλες τις ηλικίες.

Σε τι θα διαφέρει το Erasmus+ από τα υπάρχοντα προγράμματα;

Ο χαρακτήρας του νέου προγράμματος είναι πιο φιλόδοξος και στρατηγικός, ενώ διατηρούνται παράλληλα οι κύριοι στόχοι, που αφορούν τη βελτίωση των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας, καθώς και την υποστήριξη του εκσυγχρονισμού των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και νεολαίας.

Το Erasmus+ θα αναπτύξει συνέργειες ανάμεσα σε διάφορους τομείς της εκπαίδευσης καθώς και τον κόσμο της εργασίας. Η ύπαρξη ενός ενιαίου προγράμματος συνεπάγεται απλούστερους κανόνες και διαδικασίες εφαρμογής, ενώ αποφεύγεται ο κατακερματισμός και οι επικαλύψεις.

Το πρόγραμμα έχει αρκετά νέα χαρακτηριστικά:

- Πρόγραμμα εγγυήσεων δανείων που θα βοηθά τους φοιτητές μεταπτυχιακών προγραμμάτων να χρηματοδοτήσουν τις σπουδές τους στο εξωτερικό και να αποκτήσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για θέσεις εργασίας έντασης γνώσης.
- Συμμαχίες γνώσης: συμπράξεις ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επιχειρήσεων με σκοπό την προώθηση της δημιουργικότητας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας μέσω της προσφοράς νέων προγραμμάτων σπουδών, μαθησιακών ευκαιριών και τυπικών προσόντων.
- Συμμαχίες τομέων δεξιοτήτων: συμπράξεις παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης και επιχειρήσεων με σκοπό την προώθηση της απασχολησιμότητας και την αντιμετώπιση της έλλειψης δεξιοτήτων, μέσω της διαμόρφωσης ειδικών ανά τομέα προγραμμάτων σπουδών και καινοτόμων μορφών επαγγελματικής διδασκαλίας.
- Ενσωματώνει τα υφιστάμενα χωριστά προγράμματα που αφορούν τη διεθνή διάσταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δηλαδή θα καταστήσει δυνατή την κινητικότητα στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προς και από τρίτες χώρες και την εφαρμογή σχεδίων ανάπτυξης ικανότητας με ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε τρίτες χώρες.

Τι αλλάζει για τους σπουδαστές στο πλαίσιο του Erasmus+;

Η πρόσβαση στο πρόγραμμα θα είναι αυξημένη με διάφορους τρόπους. Για παράδειγμα, το πρόγραμμα Erasmus+ θα προσφέρει μεγαλύτερη υποστήριξη σε φοιτητές που επιθυμούν να βελτιώσουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες πριν από τη μετάβασή τους σε πανεπιστήμιο του Erasmus ή την τοποθέτησή τους σε θέση εργασίας. Επιπλέον, η ανάπτυξη της ευέλικτης μάθησης, όπως η εξ αποστάσεως ή μερικής παρακολούθησης μάθησης, θα ενθαρρυνθεί μέσω της καλύτερης αξιοποίησης των τεχνολογιών της πληροφορίας.

Οι επιδοτήσεις του Erasmus+ στοχεύουν περισσότερο συγκεκριμένες ανάγκες (όπως το κόστος ζωής στη χώρα προορισμού) και θα παρέχουν ενισχυμένη υποστήριξη για σπουδαστές που προέρχονται από λιγότερο προνομιούχα περιβάλλοντα, καθώς και για άτομα με ειδικές ανάγκες ή άτομα που προέρχονται από εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Οι χώρες μπορούν να συμπληρώνουν την επιδότηση της ΕΕ με συμπληρωματικές επιδοτήσεις με χρηματοδότηση από τους δικούς τους εθνικούς ή περιφερειακούς προϋπολογισμούς.

Χάρη στην εγγύηση δανείου, θα υπάρξει επίσης μεγαλύτερη υποστήριξη για φοιτητές που επιθυμούν να ακολουθήσουν πλήρεις μεταπτυχιακές σπουδές σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Η εγγύηση θα ωφελήσει ιδίως τους σπουδαστές που προέρχονται από λιγότερο ευνοημένα περιβάλλοντα, που έχουν εμποδιστεί στο παρελθόν από την πραγματοποίηση σπουδών στο εξωτερικό λόγω της έλλειψης εθνικών υποτροφιών ή δανείων.

Ο νέος Χάρτης Erasmus θα συμβάλει στη διασφάλιση υψηλής ποιότητας εμπειρίας μάθησης, μέσω πιο αυστηρών συμφωνιών μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες θα προσδιορίζουν το ελάχιστο αναμενόμενο επίπεδο γλωσσικών δεξιοτήτων των σπουδαστών και θα παρέχουν αναλυτικές πληροφορίες για θέματα στέγασης και θεωρήσεων διαβατηρίου.

Θα εξακολουθήσει η κινητικότητα να αποτελεί βασικό στόχο;

Ναι: η κινητικότητα θα εξακολουθήσει να λαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος (δύο τρίτα) του προϋπολογισμού του Erasmus+. Διατηρώντας την έντονη έμφαση στην κινητικότητα των σπουδαστών, θα ενισχυθεί η στήριξη των διδασκόντων, των εκπαιδευτών και των νέων εργαζομένων, λόγω του πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος που έχουν αυτοί — είναι πιθανότερο να επιτύχουν ένα συστημικό αντίκτυπο όταν θα θέσουν σε πρακτική εφαρμογή τις γνώσεις που απέκτησαν στο εξωτερικό όταν επιστρέφουν στα ιδρύματα της χώρας τους.

Πώς θα αντιμετωπίσει το Erasmus+ την ανεργία των νέων;

Το Erasmus+ θα συμβάλει στην καταπολέμηση της ανεργίας των νέων μέσα από τη στήριξη των νέων για τη βελτίωση βασικών δεξιοτήτων, όπως η άριστη γνώση ξένης γλώσσας, η επικοινωνία, η προσαρμοστικότητα ή η εμπειρία διαβίωσης και εργασίας με άτομα διαφορετικών εθνικοτήτων και πολιτισμών.

Το πρόγραμμα θα διευκολύνει την καλύτερη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και εργοδοτών, ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι σπουδαστές θα επωφελούνται από προγράμματα σπουδών συναφή με τις δεξιότητες που χρειάζονται στον κόσμο της εργασίας. Επιπλέον, θα βοηθήσει τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τις οργανώσεις νεολαίας να αναπτύξουν στενότερες σχέσεις με τις επιχειρήσεις. Θα υποστηρίξει επίσης την πολιτική μεταρρύθμιση σε τομείς προτεραιότητας, όπως οι ψηφιακές δεξιότητες και η αυξημένη διασύνδεση της αγοράς εργασίας με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Το Erasmus+ τονίζει επίσης τη σημασία της άτυπης μάθησης. Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι εργοδότες αναγνωρίζουν όλο και περισσότερο δεξιότητες που αποκτήθηκαν μέσω εμπειριών μη τυπικής μάθησης, όπως ο εθελοντισμός. Πράγματι, το 75% των ατόμων που συμμετείχαν στην ευρωπαϊκή εθελοντική υπηρεσία δήλωσαν ότι οι επαγγελματικές τους προοπτικές είχαν βελτιωθεί χάρη σε αυτή την εμπειρία.

Μελέτες δείχνουν επίσης ότι οι φοιτητές που πραγματοποίησαν μέρος των σπουδών τους στο εξωτερικό έχουν περισσότερες πιθανότητες να βρουν δουλειά στο εξωτερικό όταν εισέρχονται στην αγορά εργασίας.

Ποιες άλλες δράσεις αναλαμβάνει η Επιτροπή για να αυξήσει την κινητικότητα των φοιτητών και των νέων;

Η χρηματοδότηση είναι σημαντική, αλλά τα χρήματα δεν αρκούν για να γίνει η μαθησιακή κινητικότητα πραγματική ευκαιρία για όλους. Πρέπει επίσης να αρθούν τα εμπόδια σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, για παράδειγμα, με τη βελτίωση της πρόσβασης σε πληροφορίες, με τη διασφάλιση ότι τα εθνικά δάνεια και επιδοτήσεις μπορούν να χρησιμοποιούνται για διεθνείς μελέτες και με τη βελτίωση της αναγνώρισης των αποτελεσμάτων των σπουδών και της κατάρτισης στο εξωτερικό.

Τον Ιούνιο του 2011 οι υπουργοί Παιδείας της ΕΕ ανέλαβαν τη δέσμευση να άρουν τα εμπόδια για σπουδές ή κατάρτιση στο εξωτερικό. Για την παρακολούθηση της προόδου σχετικά με την υλοποίηση της ατζέντας αυτής, η Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη, ανέπτυξε έναν «πίνακα αποτελεσμάτων για την κινητικότητα», ο οποίος δείχνει την απόδοση του κάθε κράτους μέλους της ΕΕ. Τα αποτελέσματα θα δημοσιευθούν τις προσεχείς εβδομάδες.

Τα κράτη μέλη συμφώνησαν επίσης σχετικά με τους στόχους κινητικότητας για φοιτητές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης. Έως το 2020 τουλάχιστον το 20% των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ θα πρέπει να έχουν διανύσει περίοδο σπουδών ή κατάρτισης επιπέδου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο εξωτερικό. Στον επαγγελματικό τομέα, έως το 2020, πάνω από το 6% των ατόμων ηλικίας 18-34 ετών με τίτλο βασικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αναμένεται να έχει πραγματοποιήσει περίοδο σπουδών ή κατάρτισης στο εξωτερικό.

Γιατί χρειαζόμαστε μια νέα ενωσιακή προσέγγιση σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης;

Από την εποχή που θεσπίστηκαν τα υφιστάμενα προγράμματα ο κόσμος έχει αλλάξει σημαντικά. Η ΕΕ βρίσκεται σε φάση ανάκαμψης ύστερα από μία από τις πιο ταραχώδεις οικονομικά περιόδους της εποχής μας. Σχεδόν 6 εκατομμύρια νέοι είναι άνεργοι στην ΕΕ, παρ' ότι το 36% των εργοδοτών δυσκολεύονται να βρουν άτομα με τις δεξιότητες που χρειάζονται. Το έλλειμμα σε δεξιότητες στην Ευρώπη είναι ανησυχητικό, με σχεδόν 20% των ατόμων ηλικίας 15 ετών να μη διαθέτουν επαρκείς δεξιότητες ανάγνωσης και 73 εκατομμύρια ενήλικες με χαμηλό (ή κανένα) τίτλο εκπαίδευσης.

Η ευρωπαϊκή αγορά εργασίας υφίσταται επίσης αλλαγές. Ο αριθμός των θέσεων εργασίας που απαιτούν υψηλή ειδικευση αυξάνεται, ενώ ο αριθμός των θέσεων εργασίας χαμηλής ειδικευσης μειώνεται. Εκτιμάται ότι, έως το 2020, το 35% σχεδόν του συνόλου των θέσεων εργασίας θα απαιτεί υψηλή ειδικευση (ισοδύναμη πτυχιούχου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης). Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι η αύξηση της συμμετοχής των νέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε 40% (από περίπου 36% που είναι σήμερα). Το Erasmus+ μπορεί να συμβάλει, βοηθώντας τα άτομα να εμπλουτίσουν τις δεξιότητές τους μέσω σπουδών και κατάρτισης στο εξωτερικό και βοηθώντας τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης να καινοτομούν και να εκσυγχρονιστούν.

Ένας άλλος βασικός εκπαιδευτικός στόχος είναι να μειωθεί το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο από το 12,7%, που είναι σήμερα, σε λιγότερο από 10%. Για να συμβάλει στην επίτευξη αυτού του στόχου, το Erasmus+ θα υποστηρίξει τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της σχολικής εκπαίδευσης από την προσχολική έως τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Θα υποστηριχτεί επίσης η μη τυπική μάθηση μέσω ανταλλαγών νέων και δραστηριοτήτων εθελοντισμού.

Η συνεργασία και οι συμπράξεις με επιχειρήσεις μπορούν επίσης να γεφυρώσουν το χάσμα δεξιοτήτων, διασφαλίζοντας τη συνάφεια των προγραμμάτων σπουδών. Επομένως, το νέο πρόγραμμα θα προωθήσει διατομεακές συμπράξεις, επικεντρωμένες στο θέμα αυτό.

Τι θα συμβεί με την εκπαίδευση ενηλίκων στο πλαίσιο του νέου προγράμματος;

Δεν θα υποστηρίζεται πλέον η ατομική κινητικότητα των ενηλίκων εκπαιδευόμενων, εκτός αν αποτελεί μέρος μιας στρατηγικής εταιρικής σχέσης.

Εκπαιδευτικοί και προσωπικό που ασχολούνται με την εκπαίδευση των ενηλίκων, ωστόσο, θα εξακολουθήσουν να επωφελούνται από ατομικές δυνατότητες διασυννοριακής εμπειρίας μάθησης (βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα). Οι σημερινές τρεις ενέργειες για την κινητικότητα προσωπικού (ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση, θέσεις βοηθού, επισκέψεις και ανταλλαγές) θα συγχωνευθούν σε μία δράση. Οι στρατηγικές συμπράξεις θα συμβάλουν στον εκσυγχρονισμό των οργανώσεων στον τομέα της εκπαίδευσης των ενηλίκων.

Θα δρομολογηθεί επίσης η Ηλεκτρονική Πλατφόρμα για την Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρώπη (EPALE).

Τι αφορά η νέα υποχρέωση ανοικτής πρόσβασης;

Η υποχρέωση ανοικτής πρόσβασης θα διασφαλίζει ότι το ευρύ κοινό θα έχει ελεύθερη πρόσβαση σε όλο το εκπαιδευτικό υλικό που παράγεται με χρηματοδότηση του Erasmus+, με βάση την αρχή ότι ο,τιδήποτε χρηματοδοτείται με δημόσιο χρήμα θα πρέπει να είναι προς όφελος του κοινού. Κάθε φορά που ένας δικαιούχος του Erasmus+ παράγει εκπαιδευτικό υλικό θα πρέπει να το θέτει στη διάθεση του κοινού μέσω της χρήσης των ανοιχτών αδειών και μέσω των ανοιχτών εκπαιδευτικών πόρων (ΑΕΠ).

Ποιες χώρες μπορούν να συμμετέχουν στο Erasmus+;

- Τα κράτη μέλη της ΕΕ
- Οι προσχωρούσες χώρες, οι υποψήφιας χώρες και οι δυνητικά υποψήφιας χώρες που ωφελούνται από προενταξιακή στρατηγική
- Οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ), οι οποίες είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)
- Η Ελβετική Συνομοσπονδία, υπό την προϋπόθεση ότι έχει υπογράψει ειδική διεθνή συμφωνία
- Χώρες που καλύπτονται από την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας, σε περίπτωση που έχει συναφθεί διμερής συμφωνία.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι αυτόματα χώρες του προγράμματος Erasmus+. Οι άλλες χώρες στον παραπάνω κατάλογο μπορούν να καταστούν «χώρες του προγράμματος» με την προϋπόθεση της τήρησης συγκεκριμένων διοικητικών όρων και της δημιουργίας ενός εθνικού οργανισμού για τη διαχείριση του προγράμματος.

Όλες οι άλλες χώρες του κόσμου είναι «χώρες εταίροι» και έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε ορισμένες δράσεις ή σύμφωνα με συγκεκριμένους όρους.

Βασικά αριθμητικά στοιχεία: Erasmus+ (2014-2020)

Συνολικός προϋπολογισμός	14,7 δισεκατομμύρια ευρώ ¹
Δικαιούχοι	Πάνω από 4 εκατομμύρια άτομα
Τριτοβάθμια εκπαίδευση	2 εκατομμύρια σπουδαστές
Σπουδαστές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, μαθητευόμενοι	650 000 σπουδαστές
Κινητικότητα προσωπικού	800 000 ομιλητές, διδάσκοντες, επιμορφωτές, εκπαιδευτικό προσωπικό και διοργανωτές δραστηριοτήτων για νέους
Προγράμματα εθελοντισμού και ανταλλαγών νέων	Πάνω από 500 000 νέοι
Πρόγραμμα εγγυήσεων δανείων για μεταπτυχιακές σπουδές	200 000 σπουδαστές
Κοινές μεταπτυχιακές σπουδές	Πάνω από 25 000 σπουδαστές
Στρατηγικές συμπράξεις	25 000, που συνδέουν 125 000 σχολεία, ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων, οργανώσεις νέων και επιχειρήσεις
Συμμαχίες γνώσης	Πάνω από 150, που ιδρύθηκαν από 1 500 ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επιχειρήσεις
Συμμαχίες τομέων δεξιοτήτων	Πάνω από 150, που ιδρύθηκαν από 2 000 παρόχους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και επιχειρήσεις
Σχολεία	Περισσότεροι από 200 000 καθηγητές, συνεργαζόμενοι σε απευθείας σύνδεση, που εκπροσωπούν περισσότερα από 100 000 σχολεία μέσω της ηλεκτρονικής αδελφοποίησης («e-twinning»)

¹ Πρόσθετοι πόροι θα διατεθούν για τη χρηματοδότηση των δράσεων με τρίτες χώρες (χώρες εταίρους), αλλά η σχετική απόφαση αναμένεται να ληφθεί το 2014.